

—
Верховний
Суд

Аналіз здійснення правосуддя
Касаційним кримінальним судом
у складі Верховного Суду
у 2024 році

З М І С Т

1. Загальні показники руху процесуальних звернень і справ у кримінальному судочинстві та про адміністративні правопорушення у Верховному Суді
2. Рух процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ) у Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду
3. Структура розглянутих Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ)
4. Передача Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду кримінальних проваджень на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду
5. Результати касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах)
 - 5.1. Результати касаційного перегляду рішень судів першої та апеляційної інстанцій
 - 5.2. Результати касаційного перегляду рішень судів першої інстанції
 - 5.3. Результати касаційного перегляду рішень судів апеляційної інстанції
 - 5.4. Підстави скасування судових рішень у касаційному порядку
 - 5.5. Результати касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах) за розділами Особливої частини Кримінального кодексу України
 - 5.6. Результати касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях про кримінальні правопорушення, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 Кримінального кодексу України, а також статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368-369-2, 206-2, 209, 211, 366-1, 366-2, 366-3 Кримінального кодексу України
 - 5.7. Результати касаційного перегляду рішень Вищого антикорупційного суду
 - 5.8. Показники здійснення правосуддя за результатами касаційного розгляду інших процесуальних звернень та кримінальних проваджень (справ)
6. Розгляд кримінальних проваджень про військові та воєнні злочини судом касаційної інстанції за період з 24.02.2022 до 31.12.2024

АНАЛІЗ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ КАСАЦІЙНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ У 2024 РОЦІ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ РУХУ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ І СПРАВ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ ТА ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У ВЕРХОВНОМУ СУДІ

Згідно з даними статистичних звітів Верховного Суду¹ на розгляд упродовж 2024 року усього **надійшло 8 378** [10 914]² процесуальних звернень і справ кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що порівняно з 2023 роком на **23,2 %** менше, із них:

- кримінального судочинства – **8 234** [10 720];
- про адміністративні правопорушення – **144** [194].

У тому числі до **Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду** (далі – ККС ВС) надійшло **8 332** [10 815] процесуальних звернень та кримінальних проваджень (на **23 %** менше, ніж у 2023 році), до **Великої Палати Верховного Суду** – **46** [99], що також менше порівняно з попереднім роком на **53,5 %**.

Із урахуванням нерозглянутих за попередній рік справ і матеріалів, на розгляді **Верховного Суду** усього **перебувало 10 039** [12 659] процесуальних звернень і справ кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на **20,7 %** менше. Із них справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – **9 895** [12 461];
- про адміністративні правопорушення – **144** [198].

Найменування респондента	Перебувало на розгляді			у тому числі надійшло на розгляд		
	2023	2024	Динаміка %	2023	2024	Динаміка %
Касаційний кримінальний суд у складі ВС (усього), із них:	12 553	9 983	-20,5	10 815	8 332	-23,0
кримінальне судочинство	12 355	9 839	-20,4	10 621	8 188	-22,9
про адміністративні правопорушення	198	144	-27,3	194	144	-25,8
Велика Палата Верховного Суду (кримінальне судочинство)	106	56	-47,2	99	46	-53,5
УСЬОГО	12 659	10 039	-20,7	10 914	8 378	-23,2

Протягом 2024 року **Верховний Суд** усього **розглянув 8 043** [10 023] процесуальних звернень і справ кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення (менше на **19,8 %** порівняно з 2023 роком). У

¹ Статистичні звіти за формами № 2-ВС «Звіт про здійснення правосуддя Великою Палатою Верховного Суду» та № 5-ВС «Звіт про здійснення правосуддя Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду».

² Тут і далі у квадратних дужках наведено відповідні дані за 2023 рік.

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у 2024 році

тому числі ККС ВС розглянув – 8 006 [9 932], Велика Палата Верховного Суду – 37 [91].

Найменування респондента	Розглянуто		
	2023	2024	Динаміка %
Касаційний кримінальний суд у складі ВС (усього), із них:	9 932	8 006	-19,4
кримінальне судочинство	9 734	7 867	-19,2
про адміністративні правопорушення	198	139	-29,8
Велика Палата Верховного Суду (кримінальне судочинство)	91	37	-59,3
УСЬОГО	10 023	8 043	-19,8

У касаційному порядку ККС ВС скасовано і змінено судові рішення у 1 059 [976] кримінальних провадженнях (більше на 8,5 %) стосовно 1 158 [1 046] осіб. Із них у касаційному порядку скасовано і змінено саме *вироки* місцевих та апеляційних загальних судів стосовно 433 [422] осіб; у тому числі *скасовано* – стосовно 286 [308] осіб, *змінено* – щодо 147 [114] осіб.

Великою Палатою Верховного Суду за результатами здійснення правосуддя на підставі касаційних скарг у кримінальному судочинстві *скасовано* судові рішення в 1 [2] кримінальному провадженні та *змінено* у 2 [0] кримінальних провадженнях.

У режимі відеоконференції судові провадження у ККС ВС здійснювалось у 2 470 [2 434] кримінальних провадженнях (справах), або 30,9 % [24,5 %] від загальної кількості розглянутих процесуальних звернень і справ.

Велика Палата Верховного Суду у порядку кримінального судочинства розглянула у режимі відеоконференції 1 [2] провадження.

2. РУХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ І КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ (СПРАВ) У КАСАЦІЙНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ СУДІ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ

До ККС ВС протягом 2024 року на розгляд надійшло 8 332 [10 815] процесуальних звернень (касаційних скарг, подань, клопотань, заяв) та кримінальних проваджень (справ), що на 23 % менше порівняно з 2023 роком.

Із загальної кількості процесуальних звернень, що надійшли на розгляд до ККС ВС, касаційні скарги на судові рішення суду першої або апеляційної інстанції у кримінальних провадженнях (справах) становили 74,5 % [62,5 %], або 6 210 [6 757].

Кількість подань, клопотань про направлення відповідно до статті 34 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) кримінального провадження з одного суду до іншого зменшилася на 49,3 % та

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у 2024 році

становила 1 928 [з 801]; їх частка у структурі процесуальних звернень, що надійшли до ККС ВС, також зменшилася порівняно з 2023 роком і становила 23,1 % [35,1 %].

РЕЗУЛЬТАТИ РОЗГЛЯДУ КАСАЦІЙНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ ПОДАНЬ, КЛОПОТАНЬ ПРО НАПРАВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ З ОДНОГО СУДУ ДО ІНШОГО

№ з/п	Найменування показника	РОКИ			Динаміка% (2024 до 2023)
		2022	2023	2024	
А	Б	1	2	3	4
1	Перебувало на розгляді подань/клопотань про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого (усього), із них:	1 058	3 836	1 952	-49,1
2	надійшло на розгляд упродовж періоду	1 055	3 801	1 928	-49,3
3	Розглянуто подань/клопотань (усього), із них:	1 023	3 812	1 941	-49,1
4	змінено підсудність	569	2 108	1 095	-48,1
5	<i>% від кількості розглянутих</i>	<i>56 %</i>	<i>55,3 %</i>	<i>56,4 %</i>	-
6	відмовлено у зміні підсудності	418	1 605	816	-49,2
7	<i>% від кількості розглянутих</i>	<i>41 %</i>	<i>42,1 %</i>	<i>42 %</i>	-
8	постановлено ухвалу про повернення подання/клопотання	27	56	40	-28,6
9	постановлено ухвалу про залишення подання/клопотання без розгляду	9	43	31	-27,9

На **25,8 %** менше надійшло на розгляд до ККС ВС процесуальних звернень у справах про адміністративні правопорушення – **144** [194]; їх частка у структурі надходження також дещо зменшилася – **1,7 %** [1,8 %], із них подань про визначення підсудності – **21** [15].

Частка кількості заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами у структурі надходження залишилася на рівні попереднього року і становила **0,6 %** [0,6 %], або **50** [63].

Показник **середньої кількості надходження процесуальних звернень і кримінальних проваджень** у розрахунку на одного суддю ККС ВС³ у 2024 році зменшився на **17,1 %** порівняно з 2023 роком і становив **320** [386].

Із урахуванням нерозглянутих за попередній рік касаційних скарг, подань, клопотань, заяв і кримінальних проваджень (справ), у ККС ВС протягом 2024 року усього **перебувало** на розгляді **9 983** [12 553] процесуальних звернень та кримінальних проваджень (справ), що на **20,5 %** менше, ніж у 2023 році.

Із них касаційні скарги у кримінальних провадженнях (справах) на судові рішення суду першої або апеляційної інстанції становили **78,5 %** [67,3 %] серед

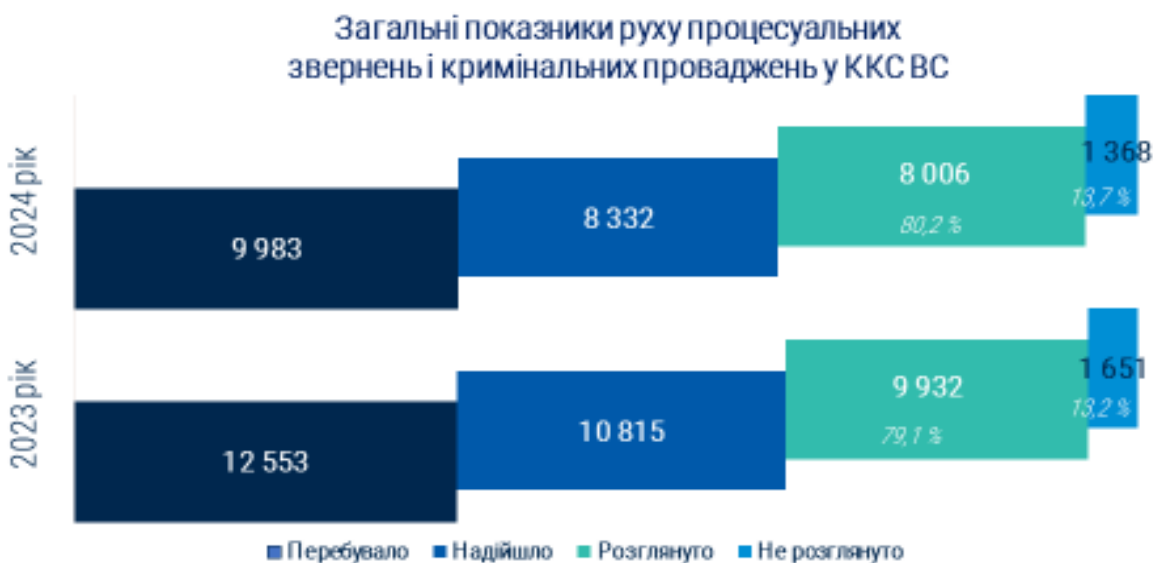
³ Показник навантаження (тут і далі) розраховано із урахуванням середньої кількості суддів, які здійснювали правосуддя у ККС ВС у 2024 році.

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у 2024 році

загальної кількості процесуальних звернень, що перебували на розгляді ККС ВС, або **7 834** [8 452], що на **7,3 %** менше.

Частка клопотань про направлення кримінального провадження (справи) з одного суду до іншого, які перебували на розгляді упродовж 2024 року, значно зменшилася порівняно з попереднім роком і становила **19,6 %** [30,6 %], або **1 952** [3 836].

Показник середньої кількості процесуальних звернень і кримінальних проваджень, що перебували на розгляді, у розрахунку на одного суддю ККС ВС у 2024 році становив **384** [448], що менше на **14,3 %**, ніж у 2023 році.

3. СТРУКТУРА РОЗГЛЯНУТИХ КАСАЦІЙНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ І КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ

Упродовж 2024 року суддями ККС ВС розглянуто усього **8 006** [9 932] процесуальних звернень і кримінальних проваджень (без урахування касаційних скарг, провадження в яких відкрито), що менше на **19,4 %** порівняно з попереднім роком. Їх частка від загальної кількості тих, що перебували на розгляді, дещо зросла і становила **80,2 %** [79,1%].

Структура розглянутих ККС ВС процесуальних звернень і кримінальних проваджень:

- *касаційні скарги, кримінальні провадження* – **73,5 %** від загальної кількості розглянутих, або **5 882** [5 864], що на **0,3 %** більше порівняно з 2023 роком;
- *подання, клопотання про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого в межах юрисдикції різних апеляційних судів, а також про направлення кримінального провадження з одного суду апеляційної інстанції до іншого* – **24,2 %**, або **1 941** [3 812], що на **49,1 %** менше;

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у 2024 році

- процесуальні звернення у справах про адміністративні правопорушення – 1,7 %, або 139 [198], що на 29,8 % менше;
- заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами – 0,5 %, або 44 [58], що менше на 24,1 %.

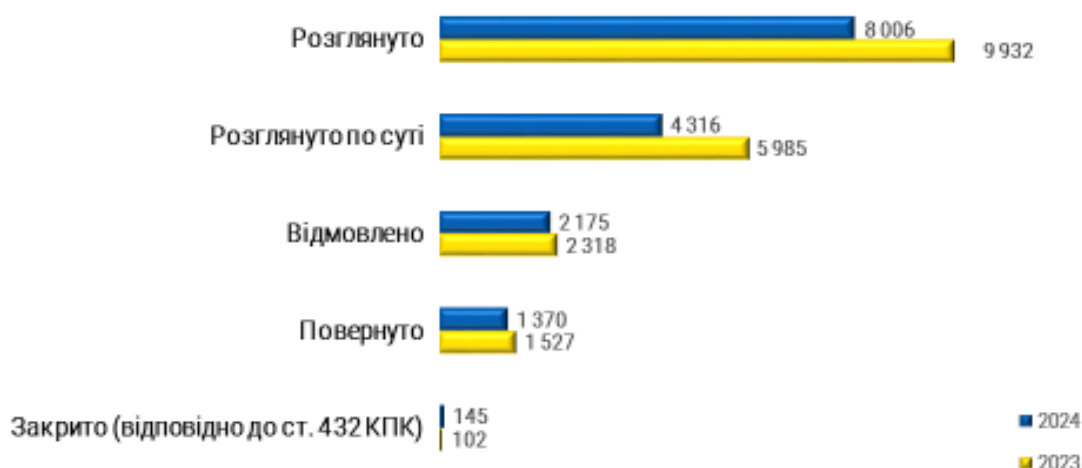
Із загальної кількості розглянутих у 2024 році процесуальних звернень майже кожне шосте звернення **повернуто** або **визнано таким, що не підлягає розгляду** з урахуванням вимог статті 383 Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року, – 1 370 [1 527], або 17,1 % [15,4 %] від розглянутих, що на 10,3 % менше порівняно з 2023 роком.

Незважаючи на зменшення на 6,2 % кількості постановлених ухвал **про відмову у відкритті касаційного провадження** – 2 175 [2 318], їх частка від загальної кількості розглянутих процесуальних звернень збільшилась і становила 27,2 % [23,3 %], або майже кожне четверте розглянуте процесуальне звернення. Із них 66 % [64,7 %] становили ухвали з **мотивованими відмовами** у відкритті касаційного провадження – 1 435 [1 500].

Кожне четверте процесуальне звернення із загальної кількості тих, що перебували на розгляді, **залишено без руху** та встановлено необхідний строк для усунення недоліків – 2 442 [2 401], що на 1,7 % більше.

Відкрито касаційне провадження у 2 881 [3 197] касаційних скаргах (на 9,9 % менше), або 36,8 % [37,5 %] від кількості касаційних скарг, що перебували на розгляді.

Результати розгляду процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ)

На **27,9 %** менше **розглянуто по суті** процесуальних звернень і кримінальних проваджень – **4 316** [5 985]; їх частка також зменшилась і становила **53,9 %** [60,3%] від загальної кількості розглянутих упродовж 2024 року.

Із них розглянуто (вирішено питання **про зміну або відмову у зміні підсудності**) подань, клопотань про направлення кримінального провадження або справи про адміністративне правопорушення з одного суду до іншого в межах юрисдикції різних апеляційних судів, а також про направлення кримінального провадження з одного суду апеляційної інстанції до іншого – **1 888** [3 731], що на **49,4 %** менше, ніж у 2023 році.

За касаційними скаргами на судові рішення **розглянуто по суті та здійснено перегляд рішень суду першої або апеляційної інстанції** у **2 428** [2 253] кримінальних провадженнях (справах), що на **7,8 %** більше.

Закрито касаційне провадження відповідно до положень статті 432 КПК України у **145** [102] касаційних скаргах (на **42,2 %** більше).

У 2024 році постановлено **61** [34] ухвалу про задоволення або відмову у задоволенні заяви **про відвід (самовідвід) судді**, що становить **0,8 %** [0,3 %] від загальної кількості розглянутих процесуальних звернень. Із них постановлено **14** ухвал про задоволення такої заяви (**23 %** [20,6 %] від кількості постановлених).

Протягом минулого року за результатами розгляду процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ) суддями ККС ВС усього **ухвалено 15 709** судових рішень.

Показник **середньої кількості розглянутих процесуальних звернень і кримінальних проваджень** у розрахунку на одного суддю ККС ВС у 2024 році становив **308** [355], що на **13,2 %** менше порівняно з 2023 роком.

Станом на 31 грудня 2024 року **нерозглянутими** залишилися **13,7 %** процесуальних звернень і кримінальних проваджень (із урахуванням касаційних скарг, провадження в яких відкрито, але розгляд на кінець року не здійснено; залишених без руху процесуальних звернень, які подано без додержання передбачених статтею 427 КПК України вимог та в яких встановлено необхідний

строк для усунення недоліків; касаційних скарг і кримінальних проваджень (справ), розгляд яких не відбувся через те, що учасники судового провадження перебувають на окупованих територіях).

4. ПЕРЕДАЧА КАСАЦІЙНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ НА РОЗГЛЯД ПАЛАТИ, ОБ'ЄДНОНОЇ ПАЛАТИ АБО ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ ВЕРХОВНОГО СУДУ

Відповідно до статті 36 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом. Так, для забезпечення єдності судової практики у визначених КПК України випадках кримінальне провадження у касаційному порядку розглядається судовою палатою ККС ВС, об'єднаною палатою ККС ВС або Великою Палатою Верховного Суду.

У 2024 році на розгляд **об'єднаної палати ККС ВС** у порядку частини другої статті 434¹ КПК України колегіями суддів передано **26** [25] кримінальних проваджень. Усього на розгляді об'єднаної палати ККС ВС перебувало **36** [29] кримінальних проваджень. По суті розглянуто **21** [14] кримінальне провадження (**58,3 %** від кількості тих, що перебували на розгляді), із них надано висновок щодо:

- застосування норм кримінального права – **5 (23,8 %)**;
- застосування норм кримінального процесуального права – **16 (76,2 %)**.

Об'єднаною палатою ККС ВС на розгляд колегій суддів для прийняття рішення по суті повернуто **5** [5] кримінальних проваджень (**13,9 %** від кількості тих, що перебували на розгляді).

На розгляд **Великої Палати Верховного Суду** у порядку статті 434¹ КПК України передано:

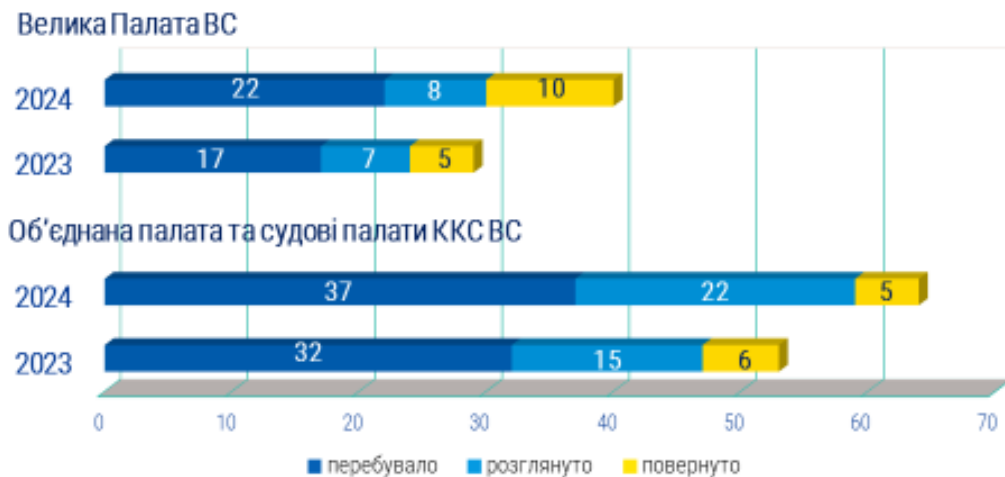
- кримінальних проваджень – **9** [7];
- заяв про перегляд судових рішень за виключними обставинами – **6** [4];
- процесуальних звернень у справах про адміністративні правопорушення – **2** [0].

Усього на розгляді Великої Палати Верховного Суду перебувало **22** [17] кримінальних проваджень, скарг та заяв, переданих ККС ВС у порядку вимог КПК України.

Великою Палатою Верховного Суду розглянуто **8** [7] кримінальних проваджень та заяв; повернуто на розгляд колегій суддів ККС ВС – **10** [5], із них саме кримінальних проваджень – **8** [4].

У порядку частини першої статті 434¹ КПК України на розгляді **Третньої судової палати ККС ВС** перебувало та розглянуто по суті **1** кримінальне провадження.

Передача кримінальних проваджень на розгляд палат ККС ВС, об'єднаної палати ККС ВС та Великої Палати ВС

5. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ (СПРАВАХ)

5.1. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ СУДІВ ПЕРШОЇ ТА АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЙ

У 2024 році за касаційними скаргами на судові рішення на **7,8 %** більше розглянуто по суті кримінальних проваджень (справ) – **2 428** [2 253] стосовно **2 583** [2 429] осіб, що також більше на **6,3 %**.

Закрито касаційне провадження у **145** [102] касаційних скаргах відповідно до положень статті 432 КПК України (більше на **42,2 %**).

Статтею 435 КПК України передбачено право суду касаційної інстанції ухвалити судові рішення за результатами **письмового провадження**, якщо всі учасники процесу заявили клопотання про здійснення провадження за їх відсутності.

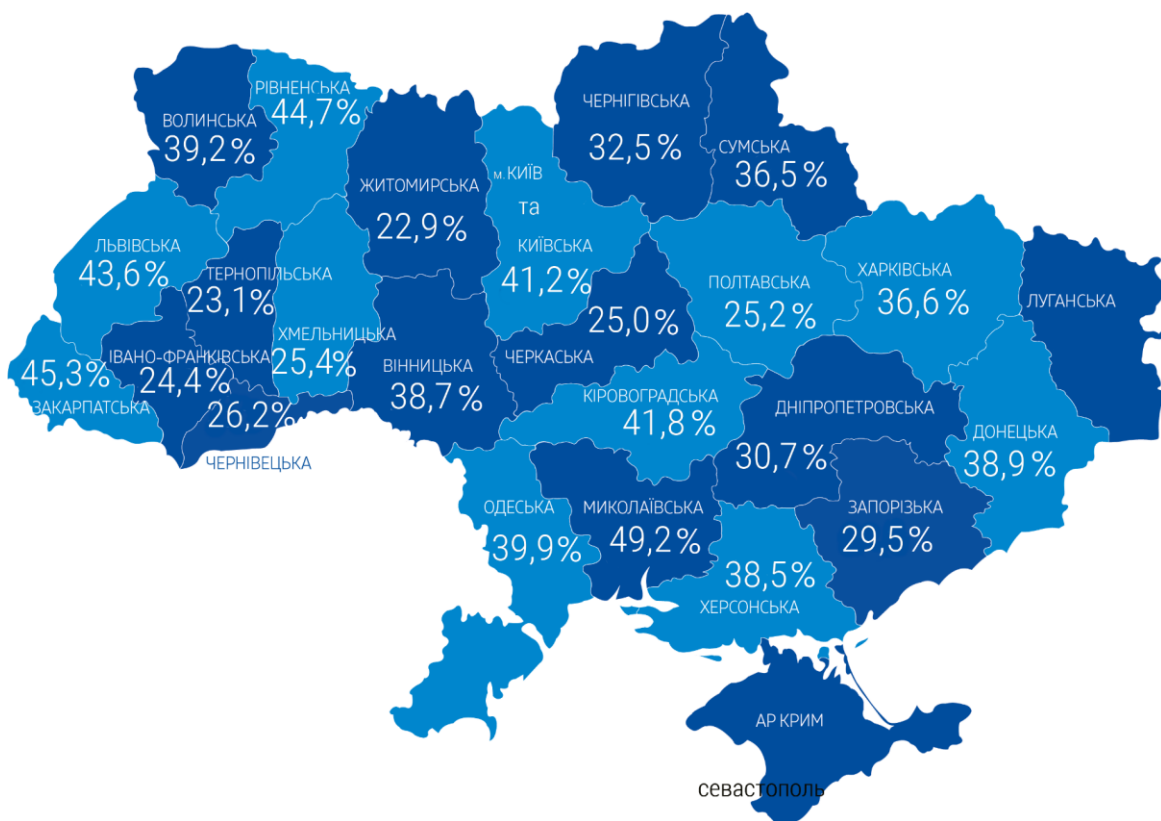
Упродовж 2024 року лише в **одному** кримінальному провадженні ухвалено судові рішення за результатами письмового провадження. Касаційний перегляд усіх інших рішень місцевих та апеляційних загальних судів було здійснено в усному провадженні за участю сторін кримінального провадження та інших учасників судового провадження у зв'язку з тим, що клопотань від учасників судового провадження про здійснення провадження за їх відсутності не надходило.

За результатами касаційного розгляду у задоволенні скарги відмовлено та судові рішення **залишено без зміни** у **1 369** [1 277] кримінальних провадженнях (на **7,2 %** більше) стосовно **1 425** [1 383] осіб. Проте їх частка від загальної кількості переглянутих у касаційному порядку кримінальних проваджень (без урахування тих, касаційне провадження в яких закрито) залишилася майже на рівні попереднього року і становила **56,4 %** [56,7 %].

Касаційну скаргу задоволено та судові рішення **скасовано** у **858** [830] кримінальних провадженнях (більше на **3,4 %**) стосовно **949** [890] осіб; проте їх частка від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку, зменшилася – **35,3 %** [36,8 %].

За результатами розгляду касаційних скарг найбільший відсоток осіб⁴, стосовно *яких скасовано судові рішення*, зафіксовано в судах областей: *Миколаївської* – 49,2 % (скасовано 29 судових рішення із 59 переглянутих у касаційному порядку), *Закарпатської* – 45,3 % (29 із 64), *Рівненської* – 44,7 % (17 із 38), *Кіровоградської* – 41,8 % (23 із 55), Київської та міста Києв – 41,2 % (221 із 536); найменший відсоток таких осіб відмічався в судах областей: *Житомирської* – 22,9 % (24 із 105), *Тернопільської* – 23,1 % (12 із 52) та *Івано-Франківської* – 24,4 % (11 із 45).

⁴ Від кількості осіб, стосовно яких переглянуто судові рішення кожного окремого регіону.

Із загальної кількості скасованих судових рішень у 32 [19] провадженнях стосовно 33 [19] осіб судові рішення скасовано із закриттям кримінального провадження. Їх частка від загальної кількості осіб, стосовно яких у касаційному порядку скасовано судові рішення, збільшилася порівняно з попереднім роком і становила 3,7 % [2,3 %].

Із них через відсутність в діянні складу кримінального правопорушення (пункт 2 частини першої статті 284 КПК України) скасовано судові рішення із закриттям кримінального провадження стосовно 2 осіб (6,3 %); у зв'язку зі звільненням особи від кримінальної відповідальності (пункт 1 частини другої статті 284 КПК України) – стосовно 11 осіб (34,4 %); у зв'язку з втратою чинності закону, яким встановлювалася кримінальна протиправність діяння (пункт 4-1 частини першої статті 284 КПК України) – щодо 16 осіб (50 %).

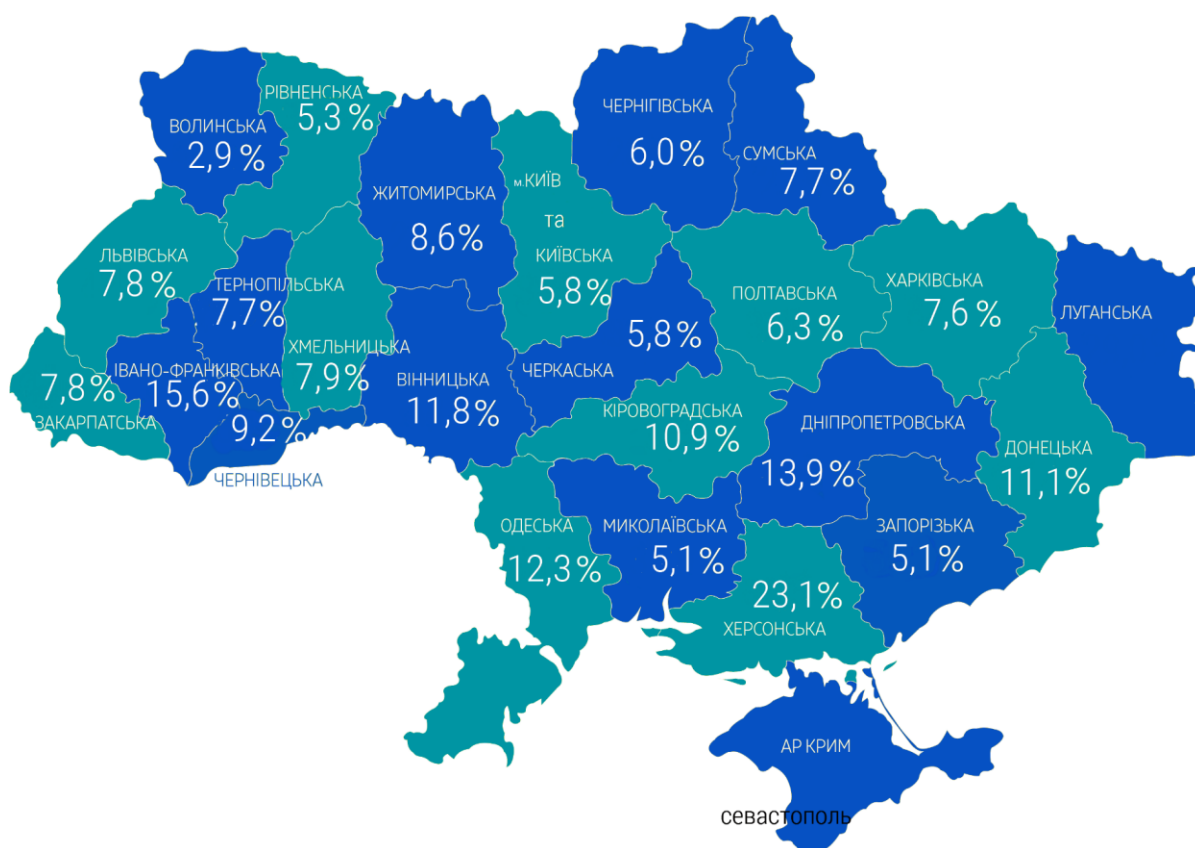
Судове рішення скасовано із призначенням нового розгляду у 826 [811] кримінальних провадженнях (на 1,8 % більше) стосовно 916 [871] осіб, або 96,3 % [97,7 %] від загальної кількості кримінальних проваджень, у яких судові рішення у касаційному порядку скасовано; у тому числі із призначенням нового розгляду у суді першої інстанції – у 115 [97] кримінальних провадженнях стосовно 137 [102] осіб, у суді апеляційної інстанції – у 711 [714] кримінальних провадженнях стосовно 779 [769] осіб.

Судове рішення змінено у 201 [146] кримінальному провадженні, що на 37,7 % більше, стосовно 209 [156] осіб, або 8,3 % [6,5 %] від загальної кількості

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у 2024 році

кримінальних проваджень, судові рішення в яких переглянуто у касаційному порядку.

Найбільший відсоток осіб, стосовно яких *змінено судові рішення*, зафіксовано в судах областей: *Херсонської* – 23,1 % (змінено 3 судових рішення із 13 переглянутих у касаційному порядку), *Івано-Франківської* – 15,6 % (7 із 45), *Дніпропетровської* – 13,9 % (34 із 244), *Одеської* – 12,3 % (17 із 138); найменший відсоток таких осіб спостерігався в судах областей: *Волинської* – 2,9 % (3 із 102), *Запорізької* – 5,1 % (4 із 78) та *Миколаївської* – 5,1 % (3 із 59).

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у 2024 році

РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ СУДУ ПЕРШОЇ ТА АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЙ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ У 2023–2024 РОКАХ (ЗА КІЛЬКІСТЮ ОСІБ)

№ з/п	НАЙМЕНУВАННЯ ОБЛАСТЕЙ (РЕГІОНІВ)	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ СУДОВИХ РІШЕНЬ, ПЕРЕГЛЯНУТИХ У КАСАЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ		КІЛЬКІСТЬ ОСІБ, ЩОДО ЯКИХ РІШЕННЯ СУДІВ ПЕРШОЇ ТА АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЙ:											
				СКАСОВАНО				ЗМІНЕНО				ЗАЛИШЕНО БЕЗ ЗМІН			
				РОКИ		РОКИ		РОКИ		РОКИ		РОКИ		РОКИ	
		2023	2024	2023		2024		2023		2024		2023		2024	
				абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	АР Крим	7	3	0	–	0	–	0	–	0	–	7	100,0	0	100,0
2	Вінницька	137	119	47	34,3	46	38,7	7	5,1	14	11,8	83	60,6	59	49,6
3	Волинська	134	102	61	45,5	40	39,2	5	3,7	3	2,9	68	50,7	59	57,8
4	Дніпропетровська	217	244	80	36,9	75	30,7	16	7,4	34	13,9	121	55,8	135	55,3
5	Донецька	41	54	19	46,3	21	38,9	3	7,3	6	11,1	19	46,3	27	50,0
6	Житомирська	71	105	26	36,6	24	22,9	1	1,4	9	8,6	44	62,0	72	68,6
7	Закарпатська	42	64	11	26,2	29	45,3	5	11,9	5	7,8	26	61,9	30	46,9
8	Запорізька	92	78	20	21,7	23	29,5	6	6,5	4	5,1	66	71,7	51	65,4
9	Івано-Франківська	61	45	24	39,3	11	24,4	7	11,5	7	15,6	30	49,2	27	60,0
10	Київська та м. Київ	531	536	209	39,4	221	41,2	36	6,8	31	5,8	286	53,9	284	53,0
11	Кіровоградська	49	55	21	42,9	23	41,8	5	10,2	6	10,9	23	46,9	26	47,3
12	Луганська	5	3	3	60,0	0	0,0	0	–	0	0,0	2	40,0	3	100,0
13	Львівська	166	179	75	45,2	78	43,6	6	3,6	14	7,8	85	51,2	87	48,6
14	Миколаївська	51	59	15	29,4	29	49,2	5	9,8	3	5,1	31	60,8	27	45,8
15	Одеська	140	138	48	34,3	55	39,9	12	8,6	17	12,3	80	57,1	66	47,8
16	Полтавська	68	111	31	45,6	28	25,2	5	7,4	7	6,3	32	47,1	76	68,5
17	Рівненська	49	38	21	42,9	17	44,7	2	4,1	2	5,3	26	53,1	19	50,0
18	Сумська	46	52	14	30,4	19	36,5	0	–	4	7,7	32	69,6	29	55,8
19	Тернопільська	47	52	14	29,8	12	23,1	3	6,4	4	7,7	30	63,8	36	69,2
20	Харківська	102	145	36	35,3	53	36,6	11	10,8	11	7,6	55	53,9	81	55,9
21	Херсонська	9	13	2	22,2	5	38,5	0	–	3	23,1	7	77,8	5	38,5
22	Хмельницька	124	114	25	20,2	29	25,4	8	6,5	9	7,9	91	73,4	76	66,7
23	Черкаська	59	52	25	42,4	13	25,0	3	5,1	3	5,8	31	52,5	36	69,2
24	Чернівецька	73	65	27	37,0	17	26,2	4	5,5	6	9,2	42	57,5	42	64,6
25	Чернігівська	105	117	36	34,3	38	32,5	6	5,7	7	6,0	63	60,0	72	61,5
26	м. Севастополь	3	0	0	–	0	–	0	–	0	–	3	100,0	0	–
27	УСЬОГО	2 429	2 583	890	36,6	949	36,7	156	6,4	209	8,1	1 383	56,9	1 425	55,2

* Питома вага від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку, %

5.2. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

У касаційному порядку протягом 2024 року стосовно **1 093** [1 064] осіб **переглянуто рішення судів першої інстанції**, що на **2,7 %** більше порівняно з 2023 роком. Проте їх частка від загальної кількості осіб, стосовно яких у касаційному порядку перевірено судові рішення, дещо зменшилася – **42,3 %** [43,8 %].

За результатами перегляду касаційну скаргу задоволено та судове рішення суду першої інстанції **скасовано** стосовно **339** [313] осіб; їх частка від загальної кількості осіб, щодо яких у касаційному порядку переглянуто залишені без зміни в апеляційному порядку рішення суду першої інстанції, збільшилась і становила **31 %** [29,4 %].

За результатами розгляду касаційних скарг найбільший відсоток осіб⁵, стосовно яких *скасовано рішення суду першої інстанції*, зафіксовано в судах областей: *Херсонської* – 50 % (скасовано 1 судове рішення із 2 переглянутих у касаційному порядку), *Кіровоградської* – 44,4 % (12 із 27), *Закарпатської* – 43,3 % (13 із 30), *Миколаївської* – 40 % (12 із 30), *Вінницької* – 39,3 % (22 із 56); найменший відсоток таких осіб відмічався в судах областей: *Тернопільської* – 4,3 % (1 із 23), *Донецької* – 12,5 % (3 із 24), *Дніпропетровської* – 19,1 % (21 із 110), та *Полтавської* – 19,6 % (9 із 46).

Змінено судове рішення суду першої інстанції стосовно **99** [76] осіб, що на **30,3 %** більше, або **9,1 %** [7,1 %] від загальної кількості осіб, щодо яких у касаційному порядку переглянуто рішення суду першої інстанції.

Найбільший відсоток осіб, стосовно яких *змінено судові рішення суду першої інстанції*, зафіксовано в судах областей: *Одеської* – 16,7 % (змінено 10 судових рішень із 60 переглянутих у касаційному порядку), *Дніпропетровської* – 15,5 % (17 із 110), *Тернопільської* – 13 % (3 із 23), *Вінницької* – 12,5 % (7 із 56), *Донецької* – 12,5 % (3 із 24); найменший відсоток таких осіб спостерігався в судах областей: *Миколаївської* – 3,3 % (1 із 30), *Черкаської* – 4,8 % (1 із 21),

⁵ Від кількості осіб, стосовно яких переглянуто рішення суду першої інстанції кожного окремого регіону.

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у 2024 році

Сумської – 5,3 % (1 із 19) та Харківської – 5,7 % (3 із 53). У касаційному порядку за результатами розгляду касаційних скарг не було змінено жодного рішення суду першої інстанції, ухваленого місцевими загальними судами Івано-Франківської, Луганської, Рівненської, Сумської, Херсонської областей.

Кількість осіб, стосовно яких у задоволенні касаційної скарги відмовлено та судові рішення суду першої інстанції **залишено без змін**, становила **655** [675]. Їх частка від загальної кількості осіб, щодо яких у касаційному порядку переглянуто рішення суду першої інстанції, також зменшилась і становила **59,9 %** [63,4 %].

РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ СУДІВ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ У 2023–2024 РОКАХ (ЗА КІЛЬКІСТЮ ОСІБ)

№ з/п	Найменування областей (регіонів)	Кількість рішень судів першої інстанції, переглянутих у касаційному порядку		Кількість осіб, щодо яких рішення судів першої інстанції:											
				СКАСОВАНО				ЗМІНЕНО				ЗАЛИШЕНО БЕЗ ЗМІН			
		РОКИ		РОКИ		РОКИ		РОКИ		РОКИ		РОКИ			
		2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024		
		абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *	абс.	питома вага, % *		
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	АР Крим	6	0	0	–	0	0	0	–	0	–	6	100,0	0	–
2	Вінницька	69	56	26	37,7	22	39,3	3	4,3	7	12,5	40	58,0	27	48,2
3	Волинська	49	39	13	26,5	8	20,5	3	6,1	3	7,7	33	67,3	28	71,8
4	Дніпропетровська	112	110	37	33,0	21	19,1	8	7,1	17	15,5	67	59,8	72	65,5
5	Донецька	18	24	4	22,2	3	12,5	2	11,1	3	12,5	12	66,7	18	75,0
6	Житомирська	35	46	8	22,9	14	30,4	1	2,9	5	10,9	26	74,3	27	58,7
7	Закарпатська	28	30	9	32,1	13	43,3	2	7,1	3	10,0	17	60,7	14	46,7
8	Запорізька	38	37	8	21,1	10	27,0	3	7,9	3	8,1	27	71,1	24	64,9
9	Івано-Франківська	25	27	7	28,0	8	29,6	2	8,0	0	–	16	64,0	19	70,4
10	Київська та м. Київ	156	176	54	34,6	68	38,6	12	7,7	13	7,4	90	57,7	95	54,0
11	Кіровоградська	25	27	8	32,0	12	44,4	2	8,0	3	11,1	15	60,0	12	44,4
12	Луганська	3	1	1	33,3	0	–	0	0,0	0	–	2	66,7	1	100,0
13	Львівська	83	73	27	32,5	25	34,2	3	3,6	5	6,8	53	63,9	43	58,9
14	Миколаївська	29	30	3	10,3	12	40,0	2	6,9	1	3,3	24	82,8	17	56,7
15	Одеська	52	60	12	23,1	16	26,7	7	13,5	10	16,7	33	63,5	34	56,7
16	Полтавська	28	46	16	57,1	9	19,6	1	3,6	4	8,7	11	39,3	33	71,7
17	Рівненська	22	15	4	18,2	5	33,3	0	–	1	6,7	18	81,8	9	60,0
18	Сумська	24	19	8	33,3	6	31,6	0	–	1	5,3	16	66,7	12	63,2
19	Тернопільська	25	23	7	28,0	1	4,3	3	12,0	3	13,0	15	60,0	19	82,6
20	Харківська	47	53	14	29,8	16	30,2	8	17,0	3	5,7	25	53,2	34	64,2
21	Херсонська	5	2	1	20,0	1	50,0	0	–	0	–	4	80,0	1	50,0
22	Хмельницька	57	57	7	12,3	13	22,8	5	8,8	5	8,8	45	78,9	39	68,4
23	Черкаська	38	21	16	42,1	5	23,8	3	7,9	1	4,8	19	50,0	15	71,4
24	Чернівецька	38	39	9	23,7	10	25,6	3	7,9	4	10,3	26	68,4	25	64,1
25	Чернігівська	50	53	14	28,0	12	22,6	3	6,0	4	7,5	33	66,0	37	69,8
26	м. Севастополь	2	0	0	–	0	0	0	–	0	–	2	100,0	0	–
27	УСЬОГО	1 064	1 093	313	29,4	339	31,0	76	7,1	99	9,1	675	63,4	655	59,9

* Питома вага від загальної кількості рішень судів першої інстанції, переглянутих у касаційному порядку, %

5.3. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ СУДІВ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

У касаційному порядку протягом 2024 року переглянуто рішення судів апеляційної інстанції стосовно 1 490 [1 365] осіб, що на 9,2 % більше порівняно з 2023 роком. Їх частка від загальної кількості осіб, стосовно яких у касаційному порядку перевірено судові рішення, також збільшилася – 57,7 % [56,2 %].

За результати перегляду касаційну скаргу задоволено та судове рішення суду апеляційної інстанції скасовано стосовно 610 [577] осіб; їх частка від загальної кількості осіб, щодо яких у касаційному порядку переглянуто змінені або скасовані в апеляційному порядку рішення суду першої інстанції, зменшилась і становила 40,9 % [42,3 %].

За результатами розгляду касаційних скарг найбільший відсоток осіб⁶, стосовно яких скасовано судові рішення суду апеляційної інстанції, зафіксовано в судах областей: *Донецької* – 60 % (скасовано 18 судових рішень із 30 переглянутих у касаційному порядку), *Миколаївської* – 58,6 % (17 із 29), *Рівненської* – 52,2 % (12 із 23), *Волинської* – 50,8 % (32 із 63), *Львівської* – 50 % (53 із 106) та *Одеської* – 50 % (39 із 78); найменший відсоток таких осіб відмічався в судах областей: *Івано-Франківської* – 16,7 % (3 із 18) та *Житомирської* – 16,9 % (10 із 59).

Змінено судове рішення стосовно 110 [80] осіб, або 7,4 % [5,9 %] від загальної кількості осіб, щодо яких у касаційному порядку переглянуто рішення суду апеляційної інстанції.

Найбільший відсоток осіб, стосовно яких змінено судові рішення суду апеляційної інстанції, зафіксовано в судах областей: *Івано-Франківської* – 38,9 % (змінено 7 судових рішень із 18 переглянутих у касаційному порядку), *Херсонської* – 27,3 % (3 із 11), *Дніпропетровської* – 12,7 % (17 із 134) та

⁶ від кількості осіб, стосовно яких переглянуто рішення суду апеляційної інстанції кожного окремого регіону

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у 2024 році

Вінницької – 11,1 % (7 із 63); найменший відсоток таких осіб спостерігався в судах областей: *Запорізької* – 2,4 % (1 із 41) та *Тернопільської* – 3,4 % (1 із 29).

У касаційному порядку за результатами розгляду касаційних скарг не було змінено жодного рішення *Волинського* та *Луганського* апеляційних судів.

Незважаючи на те, що кількість осіб, стосовно яких у задоволенні касаційної скарги відмовлено та судові рішення **залишено без змін**, збільшилася до **770** [708], їх частка залишилася майже на рівні попереднього року – **51,7 %** [51,9 %] від тих осіб, стосовно яких у касаційному порядку переглянуто рішення суду апеляційної інстанції.

РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ СУДУ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ У 2023–2024 РОКАХ (ЗА КІЛЬКІСТЮ ОСІБ)

№ з/п	Найменування областей (регіонів)	Кількість рішень судів апеляційної інстанції, переглянутих у касаційному порядку		Кількість осіб, щодо яких рішення судів апеляційної інстанції:											
				скасовано				змінено				залишено без змін			
		РОКИ		РОКИ				РОКИ				РОКИ			
		2023	2024	2023		2024		2023		2024		2023		2024	
		абс.	питома вага, %	абс.	питома вага, %	абс.	питома вага, %	абс.	питома вага, %	абс.	питома вага, %	абс.	питома вага, %		
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	АР Крим	1	3	0	–	0	0	0	–	0	–	1	100,0	0	100,0
2	Вінницька	68	63	21	30,9	24	38,1	4	5,9	7	11,1	43	63,2	32	50,8
3	Волинська	85	63	48	56,5	32	50,8	2	2,4	0	0,0	35	41,2	31	49,2
4	Дніпропетровська	105	134	43	41,0	54	40,3	8	7,6	17	12,7	54	51,4	63	47,0
5	Донецька	23	30	15	65,2	18	60,0	1	4,3	3	10,0	7	30,4	9	30,0
6	Житомирська	36	59	18	50,0	10	16,9	0	–	4	6,8	18	50,0	45	76,3
7	Закарпатська	14	34	2	14,3	16	47,1	3	21,4	2	5,9	9	64,3	16	47,1
8	Запорізька	54	41	12	22,2	13	31,7	3	5,6	1	2,4	39	72,2	27	65,9
9	Івано-Франківська	36	18	17	47,2	3	16,7	5	13,9	7	38,9	14	38,9	8	44,4
10	Київська та м. Київ	375	360	155	41,3	153	42,5	24	6,4	18	5,0	196	52,3	189	52,5
11	Кіровоградська	24	28	13	54,2	11	39,3	3	12,5	3	10,7	8	33,3	14	50,0
12	Луганська	2	2	2	100,0	0	0,0	0	–	0	0,0	0	–	2	100,0
13	Львівська	83	106	48	57,8	53	50,0	3	3,6	9	8,5	32	38,6	44	41,5
14	Миколаївська	22	29	12	54,5	17	58,6	3	13,6	2	6,9	7	31,8	10	34,5
15	Одеська	88	78	36	40,9	39	50,0	5	5,7	7	9,0	47	53,4	32	41,0
16	Полтавська	40	65	15	37,5	19	29,2	4	10,0	3	4,6	21	52,5	43	66,2
17	Рівненська	27	23	17	63,0	12	52,2	2	7,4	1	4,3	8	29,6	10	43,5
18	Сумська	22	33	6	27,3	13	39,4	0	–	3	9,1	16	72,7	17	51,5
19	Тернопільська	22	29	7	31,8	11	37,9	0	–	1	3,4	15	68,2	17	58,6
20	Харківська	55	92	22	40,0	37	40,2	3	5,5	8	8,7	30	54,5	47	51,1
21	Херсонська	4	11	1	25,0	4	36,4	0	–	3	27,3	3	75,0	4	36,4
22	Хмельницька	67	57	18	26,9	16	28,1	3	4,5	4	7,0	46	68,7	37	64,9
23	Черкаська	21	31	9	42,9	8	25,8	0	–	2	6,5	12	57,1	21	67,7
24	Чернівецька	35	26	18	51,4	7	26,9	1	2,9	2	7,7	16	45,7	17	65,4
25	Чернігівська	55	64	22	40,0	26	40,6	3	5,5	3	4,7	30	54,5	35	54,7
26	м. Севастополь	1	0	0	–	0	0	0	–	0	–	1	100,0	0	–
27	УСЬОГО	1 365	1 490	577	42,3	610	40,9	80	5,9	110	7,4	708	51,9	770	51,7

* Питома вага від загальної кількості рішень судів апеляційної інстанції, переглянутих у касаційному порядку, %

5.4. ПІДСТАВИ СКАСУВАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КАСАЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ

№ з/п	Найменування областей (регіонів)	Загальна кількість рішень судів першої та апеляційної інстанцій, у яких за результатами касаційного розгляду судові рішення скасовано		Підстави скасування рішень судів першої та апеляційної інстанцій:													
				істотне порушення вимог кримінального процесуального закону (ст. 412 КПК України)				неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність (ст. 413 КПК України)				невідповідність призначеного покарання тяжкості кримінального правопорушення та особи засудженого (ст. 414 КПК України)					
				РОКИ		РОКИ				РОКИ				РОКИ			
				2023	2024	2023		2024		2023		2024		2023		2024	
						абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*	абс.	питома вага, %*
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1	АР Крим	0	0	0	-	-	-	0	-	0	-	0	-	0	-		
2	Вінницька	47	46	37	78,7	40	87,0	4	8,5	3	6,5	2	4,3	3	6,5		
3	Волинська	61	40	53	86,9	32	80,0	8	13,1	8	20,0	0	-	0	-		
4	Дніпропетровська	80	75	70	87,5	63	84,0	5	6,3	9	12,0	0	-	2	2,7		
5	Донецька	19	21	15	78,9	16	76,2	3	15,8	4	19,0	0	-	1	4,8		
6	Житомирська	26	24	23	88,5	18	75,0	1	3,8	4	16,7	2	7,7	0	-		
7	Закарпатська	15	29	15	100,0	26	89,7	0	-	2	6,9	0	-	1	3,4		
8	Запорізька	20	23	20	100,0	16	69,6	0	-	4	17,4	0	-	2	8,7		
9	Івано-Франківська	24	11	18	75,0	8	72,7	6	25,0	2	18,2	0	-	1	9,1		
10	Київська та м. Київ	209	221	173	82,8	185	83,7	17	8,1	27	12,2	1	0,5	3	1,4		
11	Кіровоградська	21	23	15	71,4	21	91,3	4	19,0	2	8,7	1	4,8	0	-		
12	Луганська	3	0	3	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-		
13	Львівська	71	78	63	88,7	62	79,5	5	7,0	13	16,7	0	-	2	2,6		
14	Миколаївська	15	29	13	86,7	29	100,0	1	6,7	0	0,0	0	-	0	-		
15	Одеська	48	55	47	97,9	46	83,6	1	2,1	9	16,4	0	-	0	-		
16	Полтавська	31	28	28	90,3	24	85,7	3	9,7	4	14,3	0	-	0	-		
17	Рівненська	21	17	19	90,5	17	100,0	1	4,8	0	0,0	1	4,8	0	-		
18	Сумська	14	19	13	92,9	16	84,2	1	7,1	2	10,5	0	-	1	5,3		
19	Тернопільська	14	12	10	71,4	11	91,7	2	14,3	1	8,3	1	7,1	0	-		
20	Харківська	36	53	31	86,1	46	86,8	4	11,1	4	7,5	1	2,8	3	5,7		
21	Херсонська	2	5	2	100,0	3	60,0	0	-	2	40,0	0	-	0	-		
22	Хмельницька	25	29	22	88,0	25	86,2	3	12,0	4	13,8	0	-	0	-		
23	Черкаська	25	13	22	88,0	13	100,0	1	4,0	0	0,0	1	4,0	0	-		
24	Чернівецька	27	17	21	77,8	14	82,4	4	14,8	2	11,8	2	7,4	0	-		
25	Чернігівська	36	38	30	83,3	32	84,2	6	16,7	5	13,2	0	-	0	-		
26	м. Севастополь	0	0	0	-	-	-	0	-	0	-	0	-	0	-		
27	УСЬОГО	890	949	763	85,7	763	80,4	80	9,0	111	11,7	12	1,3	19	2,0		

* Питома вага від загальної кількості судових рішень, скасованих у касаційному порядку, %

Найчастіше підставою для скасування судових рішень у касаційному порядку були, як і в попередні роки, **істотні порушення вимог кримінального процесуального закону (ст. 412 КПК України)**. Так, упродовж 2024 року (як і у попередньому році) скасовано судові рішення стосовно **763 [763]** осіб. Проте незважаючи на тотожність кількісного показника, частка цих осіб порівняно з попереднім роком зменшилася до **80,4 % [85,7 %]** у загальній кількості осіб, щодо яких судові рішення скасовано у касаційному порядку.

Найбільший відсоток скасованих судових рішень у зв'язку з істотними порушеннями вимог кримінального процесуального закону (за кількістю осіб) відмічався в судах областей: *Миколаївської* – 100 % (29 із 29 скасованих судових рішень у касаційному порядку), *Рівненської* – 100 % (17 із 17), *Черкаської* – 100 % (13 із 13), *Тернопільської* – 91,7% (11 із 12) та *Кіровоградської* – 91,3 % (21 із 23); найменший відсоток спостерігався в судах областей: *Херсонської* – 60 % (3 із 5) та *Запорізької* – 69,6 % (16 із 23).

На **38,8 %** збільшилася кількість осіб, стосовно яких у касаційному порядку скасовано судові рішення через **неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність (ст. 413 КПК України)**. Так, судові рішення скасовано стосовно **111 [80]** осіб; їх частка також зросла до **11,7 % [9 %]** серед загальної кількості осіб, щодо яких скасовано судові рішення.

Найбільший відсоток скасованих судових рішень у зв'язку з неправильним застосуванням закону України про кримінальну відповідальність (за кількістю осіб) відмічався в судах областей: *Херсонської* – 40 % (2 із 5 скасованих судових рішень у касаційному порядку), *Волинської* – 20 % (8 із 40), *Донецької* – 19 % (4 із 21) та *Івано-Франківської* – 18,2 % (2 із 11); найменший відсоток спостерігався в судах областей: *Вінницької* – 6,5 % (3 із 46) та *Закарпатської* – 6,9 % (2 із 29). Із цієї підстави не було жодного скасованого у касаційному порядку рішення, ухваленого судами *Миколаївської, Рівненської та Черкаської областей*.

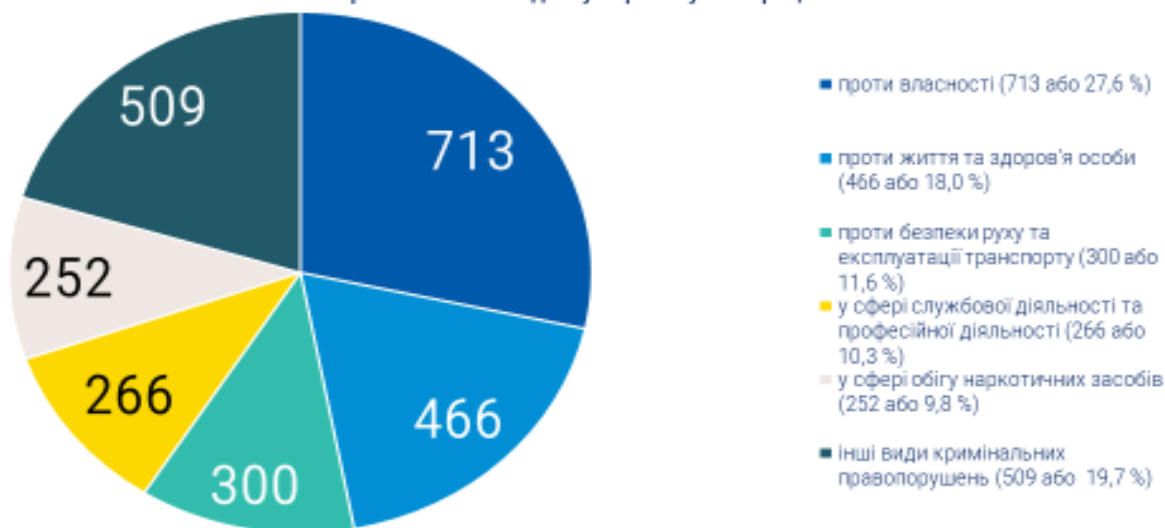
У зв'язку з **невідповідністю призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого (ст. 414 КПК України)** за результатами касаційного перегляду судові рішення скасовано стосовно **19 [12]** осіб, або **2 % [1,3 %]**.

Найбільший відсоток скасованих судових рішень у зв'язку з невідповідністю призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого (за кількістю осіб) відмічався в судах областей: *Івано-Франківської* – 9,1 % (1 із 11 скасованих судових рішень у касаційному порядку), *Вінницької* – 6,5 % (3 із 46); найменший відсоток спостерігався в судах *Київської області та міста Києва* – 1,4 % (3 із 221). Із цієї підстави не було жодного скасованого у касаційному порядку рішення, ухваленого судами *Волинської, Житомирської, Кіровоградської, Луганської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Тернопільської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької та Чернігівської областей*.

5.5. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ (СПРАВАХ) ЗА РОЗДІЛАМИ ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

№ з/п	Розділи Кримінального кодексу України	Статті КК України	Кількість осіб, стосовно яких у касаційному порядку переглянуто судові рішення		Відсоток, % від загальної кількості осіб стосовно яких переглянуто судові рішення	
			2023	2024	2023	2024
1	ЗАГАЛОМ ОСІБ, ІЗ НИХ ЗА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ:		2 429	2 583	x	x
2	проти основ національної безпеки України	(109–114 ¹)	20	66	0,8	2,6
3	проти життя та здоров'я особи	(115–145)	492	466	20,3	18,0
4	проти волі, честі та гідності особи	(146–151)	5	6	0,2	0,2
5	проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	(152–156)	60	53	2,5	2,1
6	проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	(157–184)	21	14	0,9	0,5
7	проти власності	(185–198)	627	713	25,8	27,6
8	у сфері господарської діяльності	(199–233)	50	43	2,1	1,7
9	проти довкілля	(236–254)	18	26	0,7	1,0
10	проти громадської безпеки	(255–270 ¹)	37	52	1,5	2,0
11	проти безпеки виробництва	(271–275)	3	2	0,1	0,1
12	проти безпеки руху та експлуатації транспорту	(276–292)	334	300	13,8	11,6
13	проти громадського порядку та моральності	(293–304)	62	43	2,6	1,7
14	у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення	(305–327)	247	252	10,2	9,8
15	у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	(328–337)	12	13	0,5	0,5
16	проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян	(338–360)	90	93	3,7	3,6
17	у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	(361–363 ¹)	7	7	0,3	0,3
18	у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	(364–370)	220	266	9,1	10,3
19	проти правосуддя	(371–400 ¹)	29	34	1,2	1,3
20	проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)	(402–435)	20	47	0,8	1,8
21	проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	(436–447)	7	10	0,3	0,4
22	за Кримінальним кодексом України 1960 року	–	9	3	0,4	0,1
23	<i>касаційні скарги на ухвали апеляційних судів про відмову у відкритті апеляційного провадження, на відмову у поновленні строку на апеляційне оскарження та ін.</i>	–	59	74	2,4	2,9

Результати касаційного перегляду судових рішень за розділами Особливої частини Кримінального кодексу України у 2024 році

5.6. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ СТАТТЯМИ 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ, А ТАКОЖ СТАТТЯМИ 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368-369-2, 206-2, 209, 211, 366-1, 366-2, 366-3 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

№ з/п	РОКИ	Кількість осіб, стосовно яких у касаційному порядку переглянуто судові рішення (КОРУПЦІЙНІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ)							
		Загальна кількість осіб, щодо яких судові рішення переглянуто у касаційному порядку, із них:	у задоволенні скарги відмовлено та судові рішення залишено без змін	скаргу задоволено та судові рішення змінено	скаргу задоволено та судові рішення скасовано (усього), у тому числі:	із закриттям провадження	з направленням справи на новий розгляд, із них:	до суду першої інстанції	до суду апеляційної інстанції
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8
1	2021	301	156	24	121	5	116	9	107
2	2022	257	134	7	116	1	115	12	103
3	2023	330	164	15	151	2	149	19	130
4	2024	377	188	13	176	1	175	43	132
5	динаміка, % (2024 до 2023)	14,2	14,6	-13,3	16,6	-50,0	17,4	у 2,3 р.	1,5

У 2024 році у касаційному порядку переглянуто судові рішення у 321 [280] кримінальному провадженні про корупційні кримінальні правопорушення стосовно 377 [330] осіб.

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у 2024 році

Протягом останніх років спостерігається тенденція до збільшення як кількості осіб, щодо яких судові рішення у кримінальних провадженнях про корупційні кримінальні правопорушення переглянуто у касаційному порядку, так і їх частки від усіх осіб, стосовно яких упродовж року ККС ВС переглянув судові рішення. Так, якщо у 2021 році їх частка становила 10,2 %, у 2022 році – 11,8 %, у 2023 році – 13,6 %, то у 2024 році – 14,6 %.

За результатами розгляду касаційних скарг у кримінальних провадженнях про корупційні кримінальні правопорушення судові рішення *залишено без зміни* щодо **188** [164] осіб, або **49,9 %** [49,7 %] від кількості осіб, судові рішення стосовно яких у справах зазначеної категорії переглянуто у касаційному порядку.

Касаційну скаргу задоволено та судові рішення *скасовано* щодо **176** [151] осіб, або **46,7 %** [45,8 %]. У тому числі *із закриттям провадження* стосовно **1** [2] особи; *із призначенням нового розгляду у суді апеляційної інстанції* стосовно **132** [130] осіб, у *суді першої інстанції* щодо **43** [19] осіб.

Змінено судові рішення щодо **13** [15] осіб, або **3,4 %** [4,5 %].

Найбільшу як кількість, так і частку у структурі переглянутих у касаційному порядку судових рішень у кримінальних провадженнях про корупційні кримінальні правопорушення, становили провадження про привласнення, розтрату майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК України) – **32,6 %**, або **123** особи [33,3 %, або 110 осіб]; прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України) – **26 %**, або **98** осіб [25,8 %, або 85 осіб]; зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК України) – **12,5 %**, або **47** осіб [9,4 %, або 31 особа].

5.7. РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ ВИЩОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО СУДУ

№ з/п	Найменування показника		РОКИ		
			2023	2024	динаміка, % (2024 до 2023)
А	Б		1	2	3
1	Розглянуто касаційних скарг на судові рішення, ухвалені ВАКС (усього), із них:		111	150	35,1
2	відмовлено у відкритті провадження	п. 1 ч. 2 ст. 428 КПК України	36	55	52,8
		п. 2 ч. 2 ст. 428 КПК України	53	63	18,9
3	відкрито касаційне провадження та кримінальні провадження розглянуто по суті	розглянуто по суті (усього), із них:	21	28	33,3
		судове рішення залишено без змін	13	16	23,1
		судове рішення змінено	0	0	–
		судове рішення скасовано (усього), у тому числі:	8	12	50,0
		<i>із закриттям провадження</i>	0	1	+
	<i>із направленням на новий розгляд до Апеляційної палати ВАКС</i>	8	11	37,5	
4	касаційне провадження закрито		1	4	у 4 р.

Аналіз здійснення правосуддя ККС ВС у 2024 році

Упродовж 2024 року у касаційному порядку розглянуто 150 [111] касаційних скарг на судові рішення, ухвалені Вищим антикорупційним судом, що на 35,1 % більше порівняно з попереднім роком.

За результатами розгляду у відкритті касаційного провадження відмовлено у 118 [89] касаційних скаргах, або 78,7 % [80,9 %] від загальної кількості розглянутих.

Касаційне провадження відкрито та переглянуто ухвалені ВАКС судові рішення у 28 [21] кримінальних провадженнях (18,7 % [18,9 %] від загальної кількості розглянутих).

За результатами касаційного розгляду у задоволенні скарги відмовлено та судові рішення залишено без зміни у 16 [13] кримінальних провадженнях, або 57 % [62 %] від загальної кількості переглянутих по суті у касаційному порядку кримінальних проваджень, судові рішення в яких ухвалені ВАКС.

Касаційну скаргу задоволено та судові рішення скасовано із направленням на новий розгляд до Апеляційної палати ВАКС у 11 [8] кримінальних провадженнях, або 39,3 % [38 %].

5.8. ПОКАЗНИКИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ КАСАЦІЙНОГО РОЗГЛЯДУ ІНШИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗВЕРНЕНЬ ТА КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ

Упродовж 2024 року за результатами касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах) звільнено з-під варті 29 [27] осіб, що на 7,4 % більше порівняно з попереднім роком.

У касаційному порядку перевірено судові рішення щодо 29 [45] неповнолітніх осіб (на 35,6 % менше). Із них судові рішення загальних судів залишено без зміни стосовно 15 [25] неповнолітніх осіб, або 51,7 % [55,6 %] від

кількості осіб, судові рішення щодо яких переглянуто у кримінальних провадженнях цієї категорії.

Судові рішення *скасовано* стосовно **8** [16] підлітків, або **27,9 %** [35,6 %] від кількості переглянутих; у тому числі із направленням справи *на новий розгляд до суду першої інстанції* – щодо **3** [3] осіб, *на новий апеляційний розгляд* – щодо **5** [12] осіб. *Змінено* судові рішення стосовно **6** [4] неповнолітніх осіб, або **20,7 %** [8,9 %].

У 2024 році у касаційному порядку перевірено ухвалені загальними судами **виправдувальні вироки** у кримінальних провадженнях (справах) стосовно **228** [220] осіб. За результатами касаційного розгляду виправдувальні вироки залишено без зміни стосовно **106** [83] осіб, або **46,5 %** [37,7 %] від переглянутих. Стосовно **122** [137] осіб судові рішення скасовано із призначенням нового розгляду, що становить **53,5 %** [62,3 %] від переглянутих.

Кількість осіб, стосовно яких перевірено судові рішення, ухвалені у кримінальних провадженнях (справах) про вчинення кримінальних правопорушень **у складі організованих груп та злочинних організацій** становила **16** [22] осіб, або **0,6 %** [0,9 %] від загальної кількості осіб, судові рішення стосовно яких переглянуто у касаційному порядку протягом 2024 року. За результатами касаційного розгляду *скасовано* судові рішення стосовно **10** [15] осіб, або **62,5 %** від кількості переглянутих судових рішень цієї категорії; із них із направленням справи *на новий апеляційний розгляд* – щодо **5** [15] осіб. Судове рішення *змінено* стосовно **1** [0] особи (**6,3 %**) та стосовно **5** [7] осіб, або **31,3 %** [31,8 %], судові рішення *залишено без зміни*.

Кількість засуджених за **вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів**, щодо яких судові рішення було переглянуто у касаційному порядку, становила **1 590** [1 477] осіб; їх частка від загальної кількості осіб, стосовно яких у касаційному порядку переглянуто судові рішення, – **61,6 %** [60,8 %], або майже кожна друга особа. Із них **504** [470] особи було засуджено за вчинення особливо тяжких злочинів (кожен п'ятий серед осіб, стосовно яких переглянуто у касаційному порядку судові рішення).

У касаційному порядку перевірено вироки у кримінальних провадженнях (справах) стосовно **33** [34] осіб, **засуджених до довічного позбавлення волі** за умисне вбивство за обтяжуючих обставин. За результатами касаційного розгляду вирок залишено *без зміни* стосовно **32** [34] осіб, або **97 %** [100 %]; щодо **1** особи вирок змінено та пом'якшено покарання на позбавлення волі на строк 15 років.

У 2024 році на розгляді ККС ВС перебувало **53** [67] заяви про перегляд судових рішень за **нововиявленими або виключними обставинами**, що на **20,9 %** менше. За результатами їх розгляду було повернуто або постановлено ухвалу про відмову у відкритті кримінального провадження за **44** [57] заявами, або **83 %** [85,1 %] від кількості тих, що перебували на розгляді. На розгляд Великої Палати Верховного Суду передано **6** [5] заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

6. РОЗГЛЯД КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ ПРО ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ ТА ВІЙСЬКОВІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ СУДОМ КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ ЗА ПЕРІОД З 24.02.2022 ДО 31.12.2024

За період повномасштабного вторгнення рф (24.02.2022 – 31.12.2024) за **касаційними скаргами** на судові рішення усього розглянуто по суті кримінальних проваджень про воєнні злочини та військові кримінальні правопорушення стосовно **212 осіб**, що у **3,5 рази** більше, ніж за період з 24.02.2022 до 31.12.2023.

За результатами касаційного розгляду кримінальних проваджень у задоволенні скарги відмовлено та судові рішення *залишено без зміни* щодо **128 осіб (60,4 %)**. Касаційну скаргу задоволено та судові рішення *скасовано* стосовно **67 осіб (31,6 %)**. Із призначенням нового розгляду у суді першої інстанції судові рішення скасовано щодо **14 осіб**, у суді апеляційної інстанції – стосовно **53 осіб**. Судові рішення *змінено* щодо **17 осіб (8 %)**.

Із загальної кількості осіб у кримінальних провадженнях про воєнні злочини та військові кримінальні правопорушення, судові рішення щодо яких переглянуто у касаційному порядку, **44,3 %** становили особи (**94**), засуджені за вчинення злочинів проти основ національної безпеки України (**Розділ I КК України**). Із них найбільше за:

– *колабораційну діяльність (стаття 111-1 КК України)*; у касаційному порядку усього переглянуто судові рішення стосовно **33 осіб**; за результатами розгляду щодо **19 осіб** судові рішення залишено без зміни; стосовно **12 осіб** касаційні скарги задоволено та судові рішення скасовано із призначенням нового розгляду (із них у суді апеляційної інстанції стосовно **11 осіб**); щодо **2 осіб** судові рішення змінено;

– *державну зраду (стаття 111 КК України)*; переглянуто судові рішення стосовно **28 осіб**; за результатами розгляду щодо **17 осіб** судові рішення залишено без зміни; щодо **8 осіб** судові рішення скасовано із призначенням нового розгляду у судах першої або апеляційної інстанції; стосовно **3 осіб** судові рішення змінено;

– *посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (стаття 110 КК України)*; усього переглянуто судові рішення стосовно **13 осіб**; за результатами розгляду щодо **9 осіб** судові рішення залишено без зміни; стосовно **2 осіб** касаційні скарги задоволено та судові рішення скасовано із призначенням нового розгляду у суді апеляційної інстанції, щодо **2 осіб** судові рішення змінено;

– *несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану (стаття 114-2 КК України)*; переглянуто судові рішення стосовно **8 осіб**; за результатами розгляду щодо **5 осіб** судові рішення залишено без зміни; щодо **2**

осіб судові рішення скасовано із призначенням нового розгляду у суді апеляційної інстанції; стосовно 1 особи судові рішення змінено;

– *фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України (стаття 110-2 КК України)*; у касаційному порядку переглянуто та залишено без зміни судові рішення стосовно 5 осіб;

– *дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (стаття 109 КК України)*, переглянуто судові рішення щодо 4 осіб; за результатами касаційного розгляду судові рішення скасовано стосовно 2 осіб; залишено без зміни судові рішення щодо 1 особи; змінено судові рішення також стосовно 1 особи.

За вчинення кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення) (**Розділ XIX КК України**) у касаційному порядку переглянуто судові рішення стосовно 69 осіб (32,5 % від загальної кількості осіб у кримінальних провадженнях про воєнні злочини та військові кримінальні правопорушення, судові рішення щодо яких переглянуто у касаційному порядку). Із них найбільше за:

– *самовільне залишення військової частини або місця служби (стаття 407 КК України)*; переглянуто судові рішення стосовно 33 осіб; за результатами розгляду щодо 17 осіб судові рішення залишено без зміни; стосовно 2 осіб судові рішення змінено; щодо 14 осіб судові рішення скасовано і направлено на новий розгляд до суду першої або апеляційної інстанцій;

– *дезертирство (стаття 408 КК України)*; переглянуто судові рішення стосовно 12 осіб; за результатами розгляду щодо 10 осіб судові рішення залишено без зміни та стосовно 2 осіб судові рішення скасовано;

– *непокору (стаття 402 КК України)*; переглянуто судові рішення стосовно 9 осіб; за результатами розгляду щодо 6 осіб судові рішення залишено без зміни; стосовно 1 особи судові рішення змінено; щодо 2 осіб судові рішення скасовано і направлено на новий розгляд до суду першої або апеляційної інстанцій.

За вчинення кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (**Розділ XX КК України**) у касаційному порядку переглянуто судові рішення стосовно 19 осіб (9 % від загальної кількості осіб у кримінальних провадженнях про воєнні злочини та військові кримінальні правопорушення, судові рішення щодо яких переглянуто у касаційному порядку). Із них за:

– *виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників (стаття 436-2 КК України)*; переглянуто судові рішення стосовно 15 осіб; за результатами касаційного розгляду щодо 10 осіб судові рішення залишено без зміни; стосовно 3 осіб судові рішення скасовано і направлено на новий апеляційний розгляд; щодо 2 осіб судові рішення змінено;

– *виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського)*

тоталітарних режимів (стаття 436-1 КК України); у касаційному порядку переглянуто судові рішення стосовно **2** осіб; із них щодо **1** особи судові рішення змінено та стосовно **1** особи судові рішення скасовано і направлено на новий апеляційний розгляд;

– *пропаганду війни (стаття 436 КК України);* переглянуто судові рішення стосовно **1** особи; за результатами касаційного розгляду судові рішення скасовано і направлено на новий апеляційний розгляд;

– *воєнні злочини (стаття 438 КК України);* касаційною інстанцією переглянуто та залишено без зміни судові рішення стосовно **1** особи.

ВИСНОВКИ

Аналізуючи результативні статистичні показники здійснення правосуддя ККС ВС протягом 2024 року, можна зробити висновок про зменшення у середньому на **20 %** кількості процесуальних звернень і справ кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що перебували на розгляді.

Таке зменшення відбулося в першу чергу за рахунок зменшення упродовж минулого року обсягу надходження клопотань у порядку статті 34 КПК України про передачу кримінальних проваджень з одного суду до іншого, у тому числі до відновлених судів. Так, якщо у 2023 році на розгляд до ККС ВС надійшло **3 801** таких клопотань, то у 2024 році цей показник вже становив **1 928** (менше на **49,3 %**).

Слід зазначити, що у минулому році на **9,3 %** зросла результативність здійснення суддями ККС ВС перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах). Усього було розглянуто **2 573** кримінальних провадження, із них по суті – **2 428**, що на **7,8 %** більше показника попереднього року (2 253). Кількість кримінальних проваджень (справ), у яких задоволено касаційні вимоги та судові рішення було змінено або скасовано, становила **44 %** від розглянутих по суті, або **1 059** (у 2023 році цей показник становив – 43 %, або 976).

Також у **3,5 рази** збільшився обсяг надходження кримінальних проваджень про воєнні злочини та військові кримінальні правопорушення. Так, якщо за період з 24.02.2022 до 31.12.2023 кількість розглянутих у касаційному порядку таких кримінальних проваджень склала 60, то за період з 24.02.2022 до 31.12.2024 їх кількість вже становила – **212**. Судді ККС ВС у 2024 році, як і в попередніх роках, продовжили здійснювати моніторинг надходження і розгляду судами усіх інстанцій кримінальних проваджень зазначеної категорії, формуючи судову практику щодо їх розгляду.

Отже, незважаючи на всі труднощі, які продовжують виникати в умовах воєнного стану, можна констатувати, що на третьому році повномасштабної війни з рф здійснення правосуддя у ККС ВС відбувається безперервно, судді та апарат адаптувалися до умов сьогодення, долаючи об'єднаними зусиллями усі перешкоди, які виникають у ці складні часи.

